

IP-backed finance in Europe: State of Play and Future Perspectives

---

Towards a Functional European IP Finance Market
Česko

dubna 2026

Obsah

Část I. O studii	2
Část II. Výkonnost České republiky – klíčové ukazatele pro financování zajištěné duševním vlastnictvím	3
2.1 Podíl investic do výzkumu a vývoje na HDP	3
2.2 Podíl soukromého sektoru na výzkumu a vývoji.....	4
2.3 Přihlášky duševního vlastnictví: Ochranné známky EU, průmyslové vzory a evropské patenty.....	5
2.4 Postavení České republiky v globálním inovačním indexu	6
2.5 Postavení České republiky v evropském přehledu inovací: Trendy SII 2018-2025	7
2.6 Aktiva penzijních a rezervních fondů jako podíl na HDP	8
2.7 Financování rizikovým kapitálem podle fáze (2021–2024).....	9
2.8 Míra úspor domácností	10
Část III. Česká republika a pět priorit pro funkční finanční trh s duševním vlastnictvím	11
3.1 Priorita 1: Zviditelnění IP adresy	11
3.2 Priorita 2: Přiřazení důvěryhodné hodnoty duševnímu vlastnictví	12
3.3 Priorita 3: Využití hodnoty duševního vlastnictví při poskytování úvěrů	12
3.4 Priorita 4: Vytvoření důkazní základny	13
3.5 Priorita 5: Posílení koordinace	14

Část I. O studii

Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) zveřejnil 13. dubna 2026 studii *IP-Backed Finance in Europe: State of Play and Future Perspectives — Towards a Functional European IP Finance Market*. Studie identifikuje strukturální překážky, které brání využívání duševního vlastnictví pro financování inovativních firem v Evropě, a zkoumá možná řešení, která by tyto překážky mohla odstranit.

Tato základní studie se zabývá prohlubujícími se rozdíly v produktivitě a konkurenceschopnosti v Evropě. V EU není nedostatek inovací ani tvorby duševního vlastnictví. Studie spíše konstatuje, že strukturální selhání brání firmám bohatým na duševní vlastnictví v přístupu k financování a rozšiřování. To jsou hlavní příčiny problému konkurenceschopnosti. Nehmotný majetek je ve finančním systému EU z velké části neviditelný, podhodnocený a nevyužitelný.

Nízká míra využívání financování založeného na duševním vlastnictví je důsledkem vzájemně se posilujících překážek – informační asymetrie, roztržitých právních a účetních rámců, nákladného a nekonzistentního oceňování duševního vlastnictví, obezřetnostních omezení pro banky, slabých sekundárních trhů a nedostatku údajů. To vše dohromady vytváří začarovaný kruh nízké důvěry a konzervativního hodnocení rizik ze strany věřitelů a investorů.

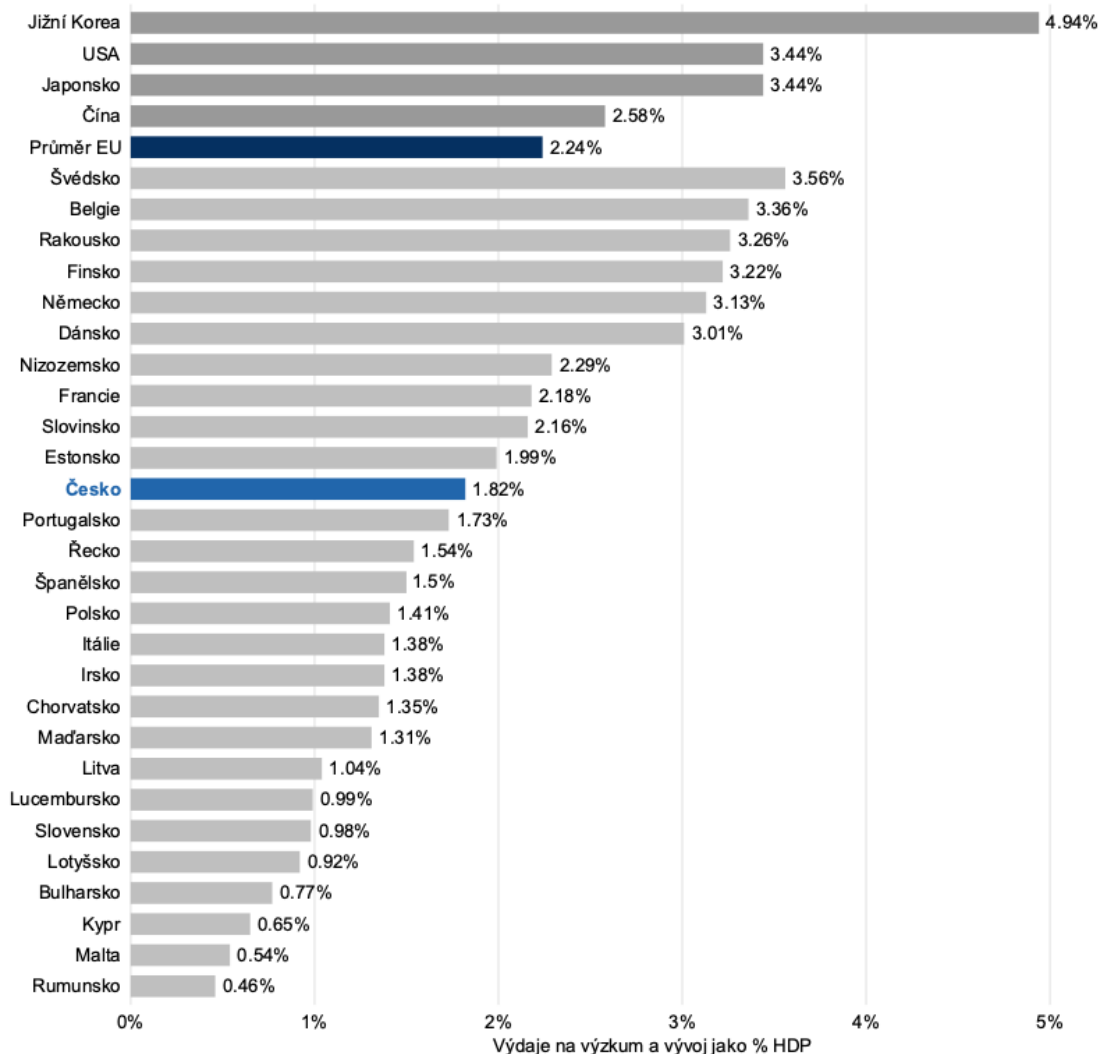
Aby se tento cyklus přerušil, zpráva navrhuje 18 konkrétních politických řešení strukturovaných do tří pilířů a pěti priorit: zviditelnění duševního vlastnictví prostřednictvím strukturovaného zveřejňování, přiřazení důvěryhodné hodnoty prostřednictvím společné architektury oceňování, přeměna této hodnoty na půjčky prostřednictvím nástrojů sdílení rizika, jako jsou záruky a veřejné půjčky, vytvoření důkazní základny prostřednictvím údajů o transakcích a registrů a posílení koordinace mezi institucemi a trhy s cílem vytvořit funkční evropský finanční ekosystém podporovaný duševním vlastnictvím, který bude schopen ve velkém měřítku směřovat kapitál Evropské unie (SIU) do inovativních firem.

Tato poznámka k zemi poskytuje relevantní ekonomické údaje o České republice v kontextu klíčových zjištění studie.

Část II. Výkonnost České republiky – klíčové ukazatele pro financování zajištěné duševním vlastnictvím

2.1 Podíl investic do výzkumu a vývoje na HDP

V roce 2024 investovala Česká republika do výzkumu a vývoje 1,82 % HDP, což je o 0,42 procentního bodu méně než průměr EU, který činí 2,24 %. Následující graf ukazuje intenzitu výzkumu a vývoje ve všech členských státech EU a vybraných mezinárodních srovnávacích zemích, přičemž Česká republika je zvýrazněna.

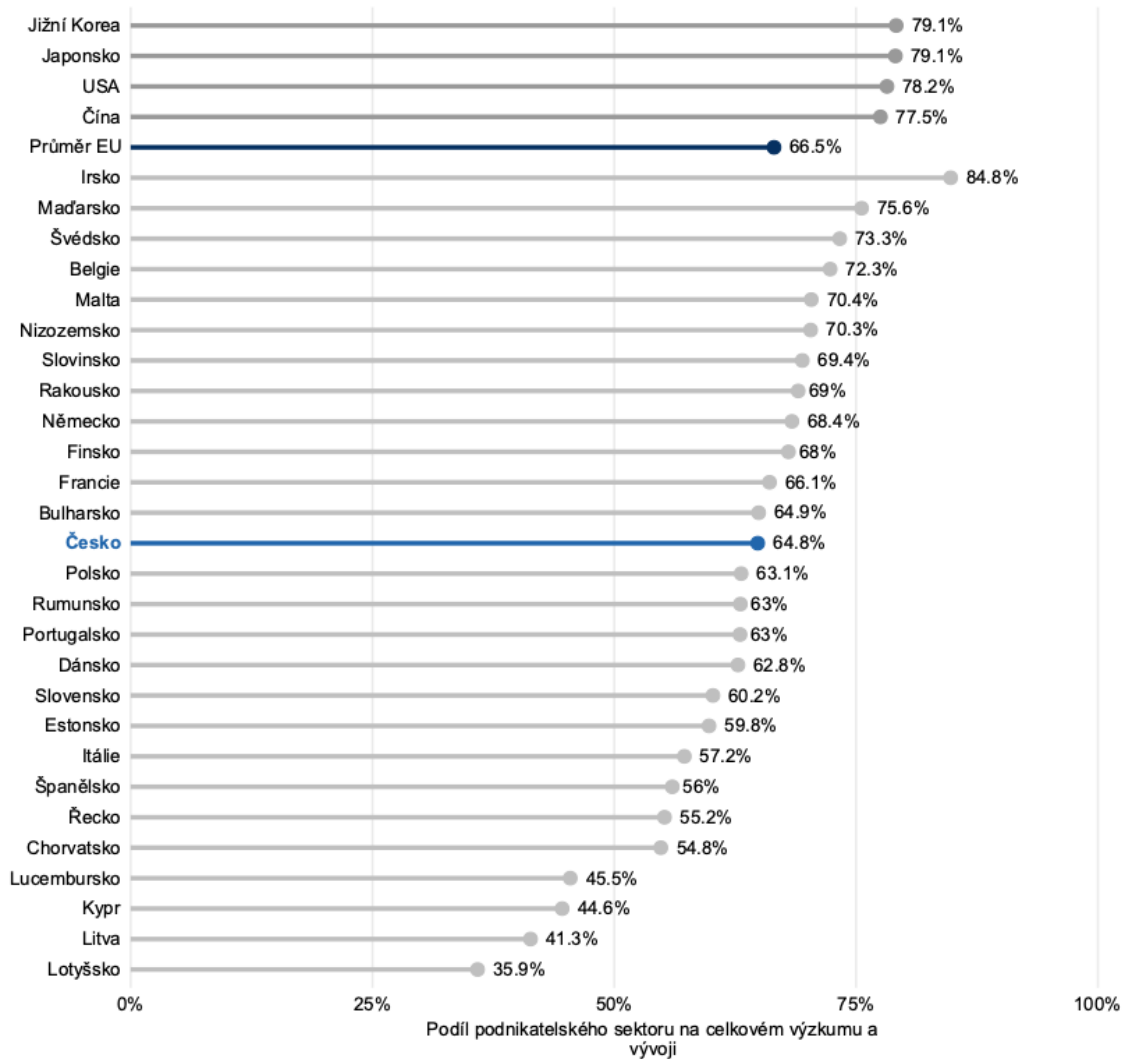

Česká republika – celkové výdaje na výzkum a vývoj jako % HDP (2024)

Zdroj: Eurostat (*rd_e_gerdtot*), poslední dostupný rok. Průměr EU-27 je oficiální agregát Eurostatu.

2.2 Podíl soukromého sektoru na výzkumu a vývoji

Vyšší podíl soukromého sektoru na výdajích na výzkum a vývoj naznačuje silnější inovační kapacitu řízenou trhem. V **České republice** se podnikatelský sektor podílí **na celkových výdajích na výzkum a vývoj 64,8 %**, což je **1,7 procentního bodu pod průměrem EU, který činí 66,5 %**. Graf porovnává intenzitu soukromého výzkumu a vývoje ve všech členských státech EU a u hlavních světových konkurentů.

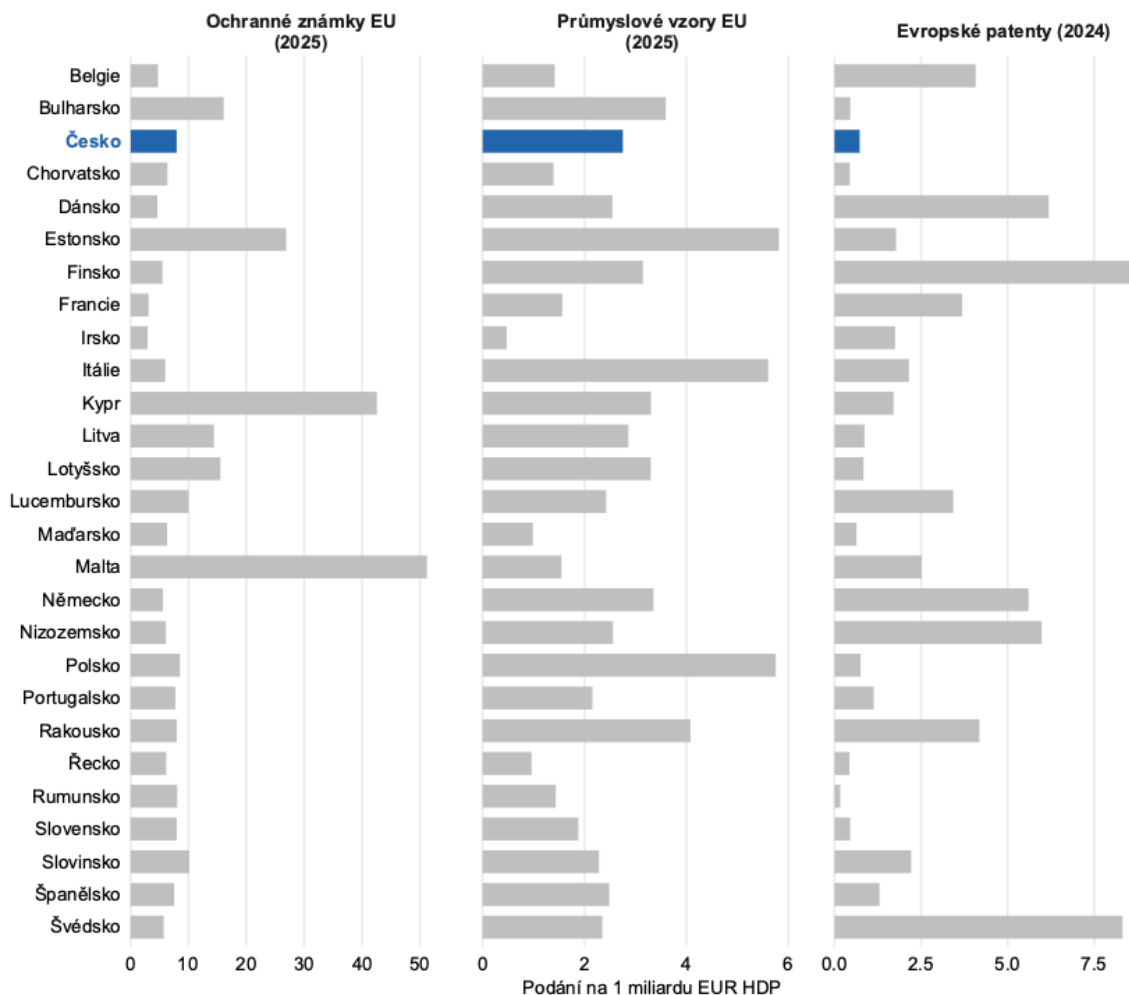
Česká republika – Podíl podnikatelského sektoru na celkovém VaV

Zdroj: Eurostat (rd_e_gerdtot), poslední dostupný rok. Průměr EU-27 je oficiální agregát Eurostatu.

2.3 Přihlášky duševního vlastnictví: Ochranné známky EU, průmyslové vzory a evropské patenty

Přihlášky duševního vlastnictví odrážejí inovační kapacitu a zapojení podniků v dané zemi do systému duševního vlastnictví. V roce 2025 **Česká republika přihlásila 2754 ochranných známek EU (11. místo mezi 27 členskými státy EU) a 954 průmyslových vzorů Evropské unie (10. místo)**. V roce 2024 podali žadatelská seskupení producentů z České republiky **252 evropských patentových přihlášek (15. místo v EU-27)**.

Při normalizaci podle HDP je **Česká republika na 13. místě v počtu přihlášek ochranných známek EU, na 11. místě v počtu přihlášek průmyslových vzorů Evropské unie a na 21. místě v počtu evropských patentových přihlášek**. Toto měřítko zachycuje intenzitu přihlašování duševního vlastnictví v poměru k ekonomické velikosti.

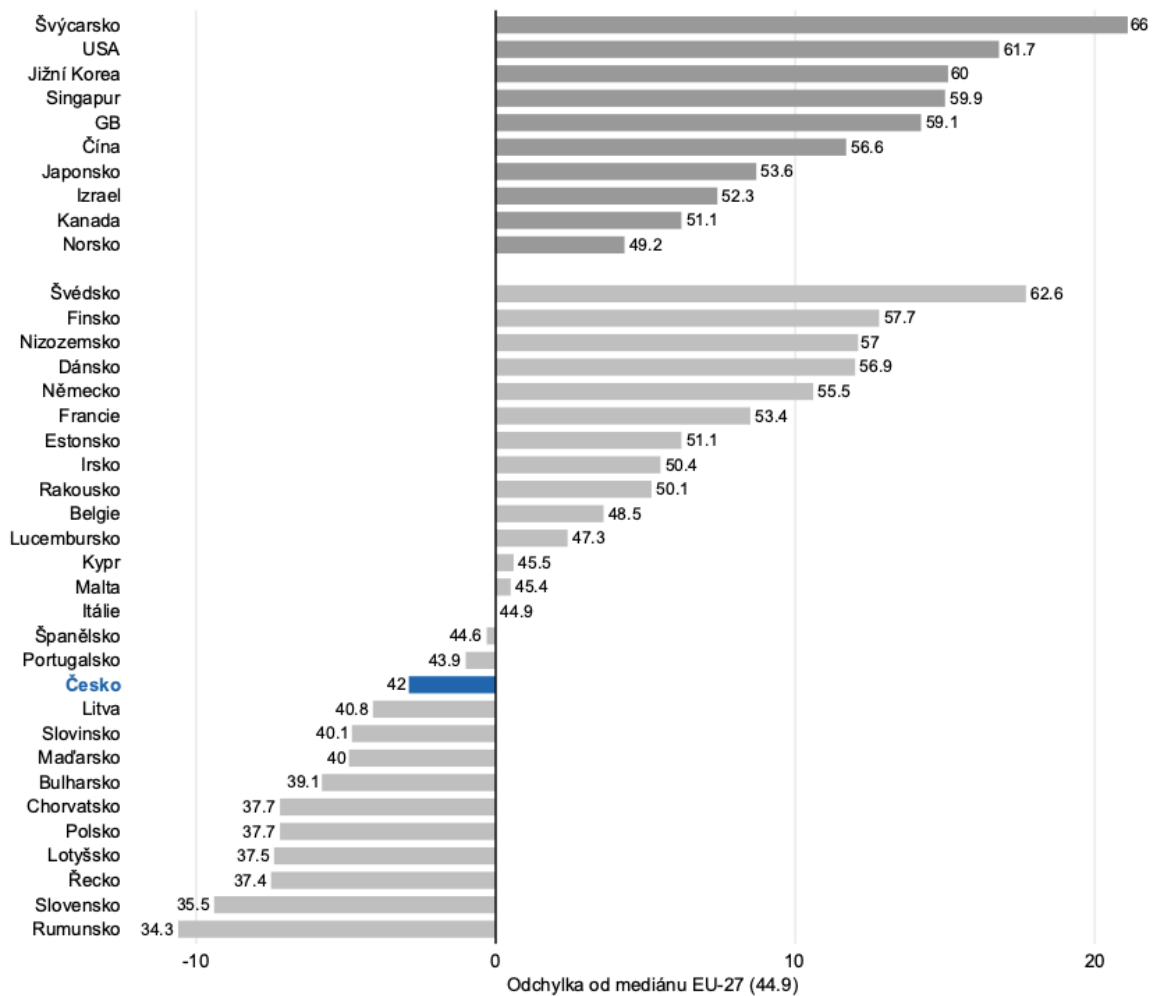
Česká republika – přihlášky duševního vlastnictví na 1 miliardu EUR HDP

Zdroje: Statistiky EUIPO (2025); EPO Patent Index 2024; HDP: Eurostat (nama_10_gdp, 2025 běžné ceny, první odhad).

2.4 Postavení České republiky v globálním inovačním indexu

Česká republika se v globálním inovačním indexu (GII) pro rok 2025 umístila na 32. místě s výsledkem 42 bodů, což ji řadí na 17. místo z 27 členských států EU. Její skóre je o 2,9 bodu nižší než medián EU-27 (44,9).

Následující graf ukazuje odchylku České republiky od mediánu EU-27 spolu se všemi členskými státy EU a vybranými mezinárodními srovnávacími zeměmi (Spojené státy, Čína, Jižní Korea, Japonsko).

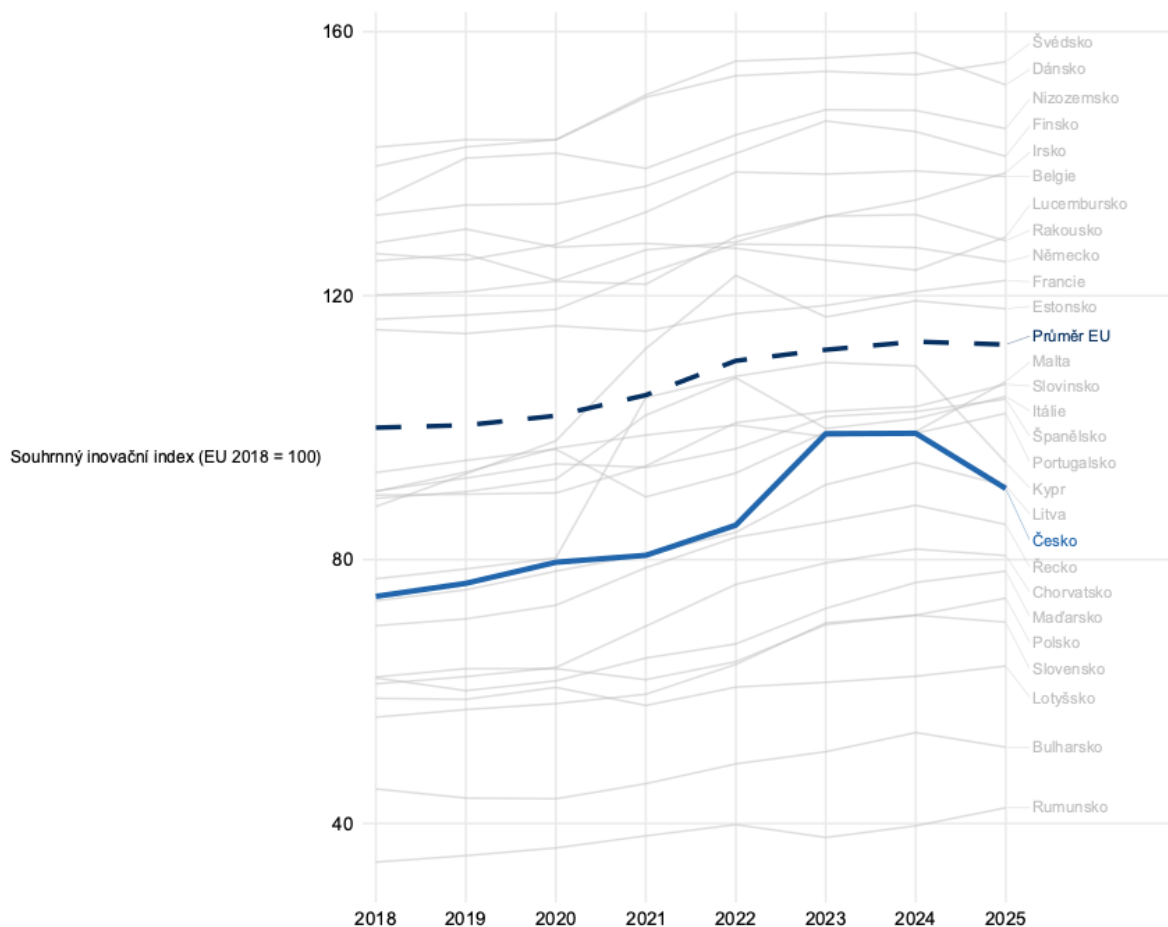
Česká republika – GII 2025: Odchylka od mediánu EU-27

Zdroj: Globální inovační index WIPO 2025. Referenční linie EU-27 je prostý (nevážený) medián skóre GII všech členských států EU.

2.5 Postavení České republiky v evropském přehledu inovací: Trendy SII 2018-2025

Souhrnný inovační index (SII) **České republiky** v roce 2025 dosahuje hodnoty 90,8 (EU 2018 = 100), **což ji řadí na 19. místo z 27** členských států EU. Evropský srovnávací přehled inovací klasifikuje Českou republiku jako **mírného inovátora**. Průměr EU-27 v roce 2025 je 112,6. Mezi lety 2018 a 2025 se hodnota SII pro Českou republiku zvýšila o **16,3 bodu (+22 %)**. Ačkoli Česká republika zůstává pod průměrem EU, vzestupná trajektorie naznačuje konvergenci.

Graf ukazuje trajektorii SII v České republice (zvýrazněno) ve srovnání se všemi členskými státy EU (šedě) a průměrem EU (čárkovaně).

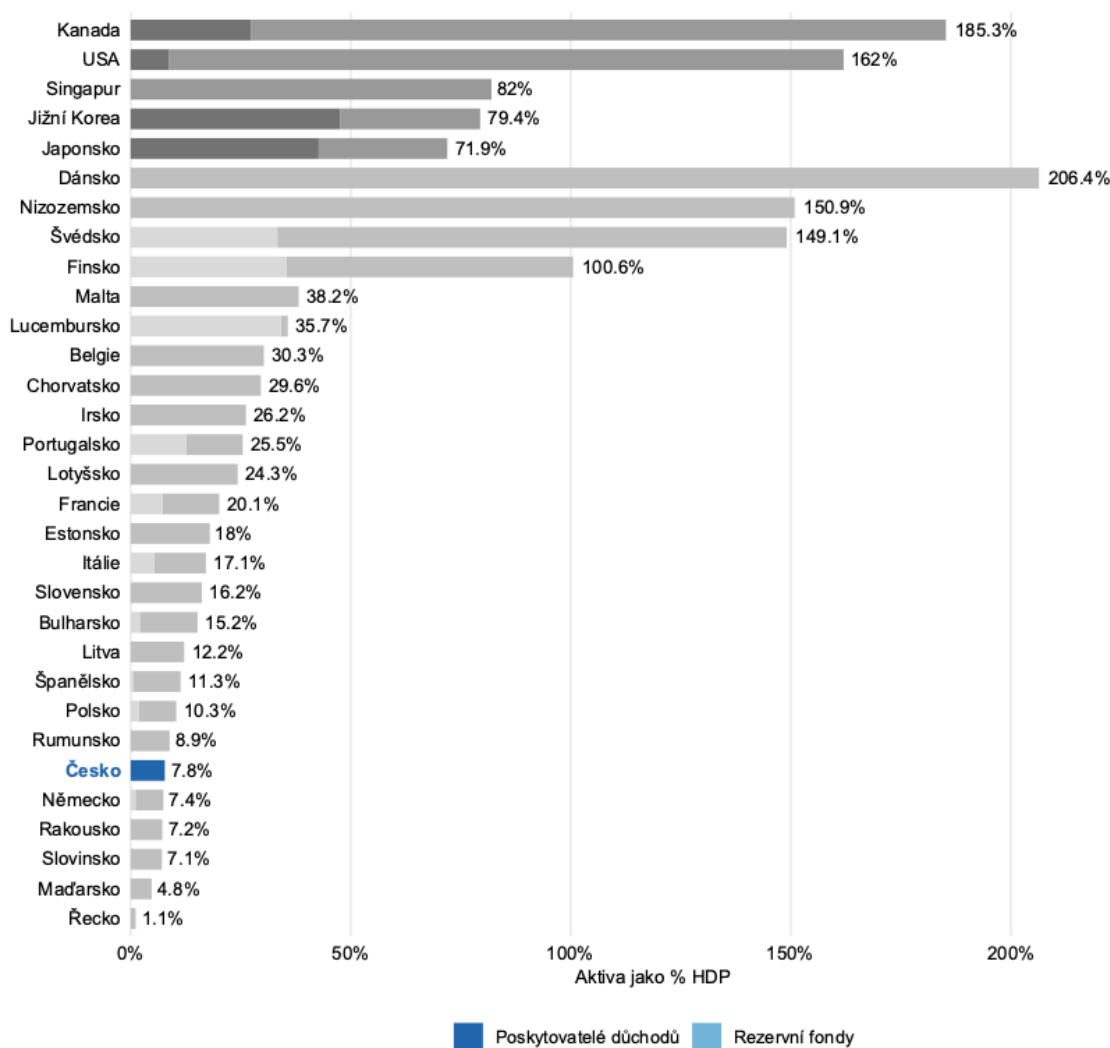

Česká republika – trend SII 2018-2025

Zdroj: Evropská komise, Evropský srovnávací přehled inovací 2025. Referenční čára EU-27 je oficiální složený index EIS zveřejněný Evropskou komisí.

2.6 Aktiva penzijních a rezervních fondů jako podíl na HDP

Aktiva penzijních fondů jsou klíčovým ukazatelem institucionálního kapitálu, který lze mobilizovat prostřednictvím Evropské unie úspor a investic. V **České republice** činí celková aktiva penzijních a veřejných rezervních fondů **7,8 % HDP** (poskytovatelé penzí: 7,8 %), což je **24,5 procentního bodu pod průměrem EU** váženým HDP, který činí 32,3 %. Institucionální kapitálová základna v České republice je klasifikována jako **omezená**.

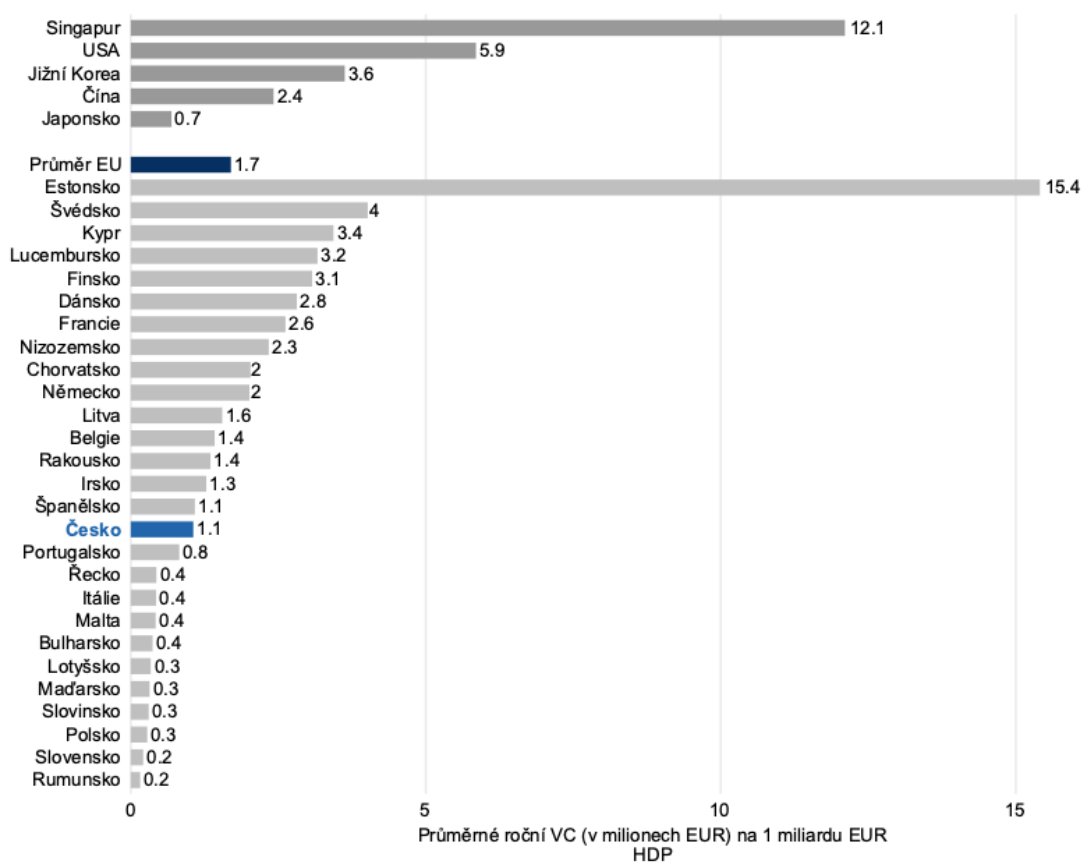
Česká republika – Aktiva penzijních a rezervních fondů (% HDP)

Zdroj: Globální důchodové statistiky OECD 2024. Průměr EU-27 je vážený průměr HDP: aktiva penzijních a rezervních fondů každé země jako podíl HDP jsou vážena podílem dané země na celkovém HDP EU-27 (Eurostat, nama_10_gdp).

2.7 Financování rizikovým kapitálem podle fáze (2021–2024)

V letech 2021 až 2024 **dosáhnou** investice typu rizikového kapitálu v **České republice** přibližně **1,36 miliardy EUR**, což je **13. místo** mezi 27 členskými státy EU. Podle stádia se počáteční financování podílelo 23,9 %, raná fáze (série A–B) 30,9 % a pozdní fáze (série C+) 45,3 % na celkovém financování rizikovým kapitálem.

Při normalizaci podle HDP **získala Česká republika v období 2021–2024** v průměru **1,06 milionu EUR finančních prostředků na rizikový kapitál ročně na 1 miliardu EUR HDP**, což ji řadí na 16. místo mezi 27 členskými státy EU. Toto měřítko zachycuje průměrnou roční intenzitu rizikového kapitálu ve vztahu k velikosti ekonomiky.

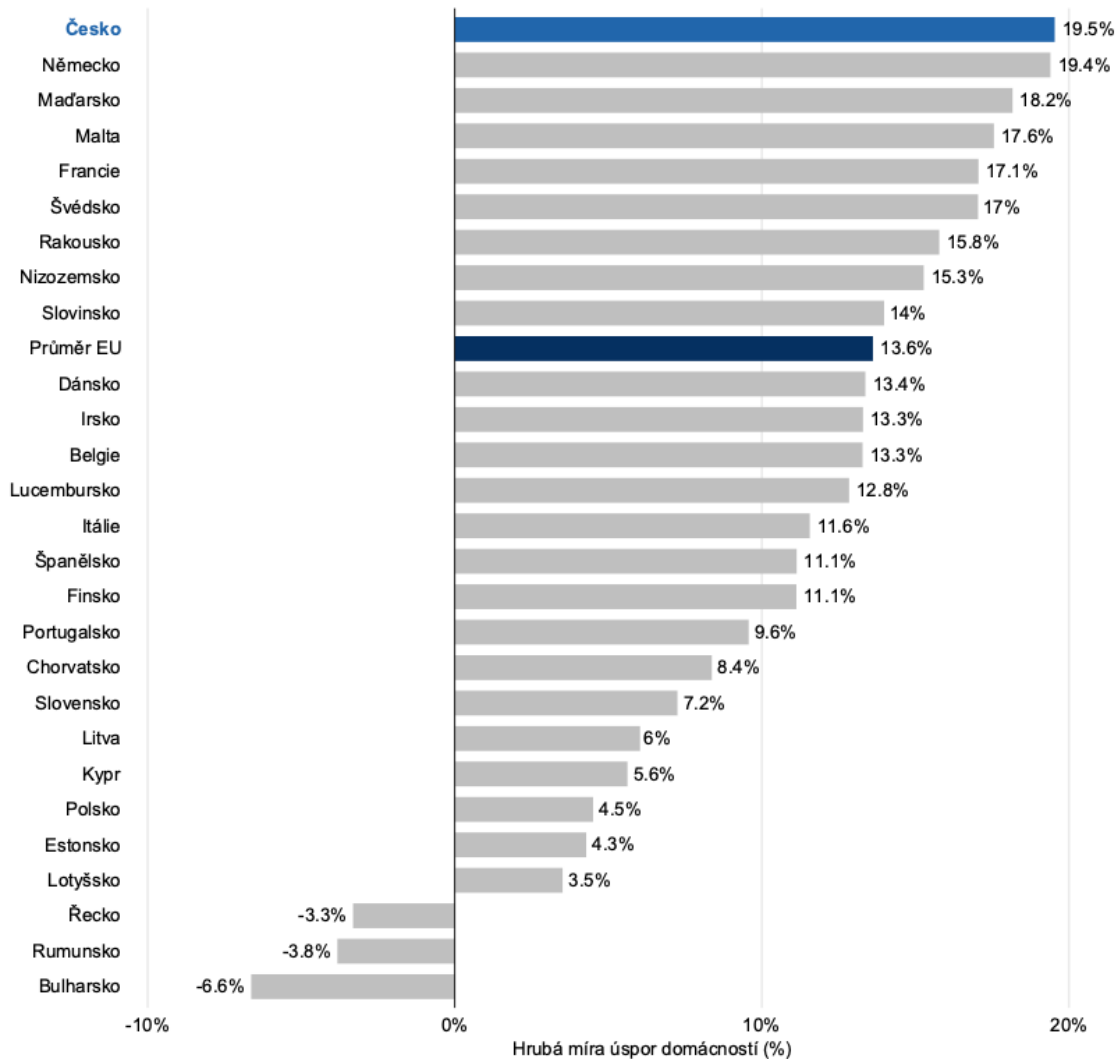

Česká republika – průměrná roční intenzita financování rizikovým kapitálem: v milionech EUR na 1 miliardu EUR HDP (2021–2024)

Zdroje: Crunchbase (výpis z ledna 2026), průměrný roční VC 2021-2024; HDP Světové banky (2024, běžné ceny), přepočteno na EUR pomocí průměrného ročního směnného kurzu ECB. Viz výše uvedená metodická poznámka o rozsahu údajů. Sloupec EU-27 je údaj vážený HDP: celkový objem rizikových investic v EU-27 (roční průměr) dělený celkovým HDP EU-27, což odpovídá vážení intenzity rizikových investic každé země jejím podílem na HDP.

2.8 Míra úspor domácností

Hrubá míra úspor domácností měří podíl disponibilního příjmu, který domácnosti spíše spoří než utrácejí. V průměru za období 2022–2024 činí míra úspor domácností v **České republice 19,5 %**, což je o **5,9 procentního bodu nad průměrem EU-27, který činí 13,6 %**. Mezi 27 členskými státy EU je Česko na 1. místě. Vyšší úspory domácností ukazují na větší zásobu domácího kapitálu, který by mohl být prostřednictvím Evropské unie nasměrován do produktivních investic – včetně úvěrů náročných na duševní vlastnictví.

Česká republika – hrubá míra úspor domácností (%)

Zdroj: Eurostat, Roční sektorové účty – Klíčové ukazatele (nasa_10_ki), ukazatel SRG_S14_S15 (hrubá míra úspor domácností jako % hrubého disponibilního důchodu). Průměr ročních pozorování, 2022–2024. Průměr EU-27 je oficiální agregát Eurostatu EU27_2020, který odráží konsolidovaný sektor domácností ve všech členských státech.

Část III. Česká republika a pět priorit pro funkční finanční trh s duševním vlastnictvím

Obrázek 1. Pět priorit pro funkční trh financování duševního vlastnictví

3.1 Priorita 1: Zviditelnění IP adresy

IP musí být viditelné, strukturované a interpretovatelné finančními subjekty, aby se na něm mohl podílet jakýkoli finanční nástroj. **Rámec pro dobrovolné zveřejňování informací zaměřený** na případy použití v oblasti financování, screeningu a oceňování by proto poskytl standardizované šablony pro podniky s duševním vlastnictvím, zejména malé a střední podniky, které by informovaly o úloze, strategickém významu a hodnotě svého duševního vlastnictví. Služby předběžné diagnostiky v oblasti duševního vlastnictví by mohly být postupně upraveny na nástroj pro zveřejňování informací zaměřený na financování. Podniky, které dokončí strukturované zveřejňování, budou okamžitě čitelnější pro investory a věřitele, které reformy Evropské unie mobilizují.

Celková intenzita výzkumu a vývoje a příspěvek soukromého sektoru **jsou** v České republice **nižší než** referenční hodnota EU.

Inovační skóre a intenzita přihlašování duševního vlastnictví na HDP řadí **Českou republiku** do dolní poloviny EU-27.¹ Investice do výzkumu a vývoje a intenzita přihlašování duševního vlastnictví jsou pod úrovní EU. Toto sladění naznačuje omezené celkové zapojení do formálních systémů inovací a duševního vlastnictví. Priority 1 a 2 – strukturované zveřejňování informací a důvěryhodné oceňování – jsou obzvláště důležité jako základní kroky: snižují náklady na vstup do systému financování založeného na duševním vlastnictví, a to i v případech, kdy je objem registrovaných aktiv duševního vlastnictví omezený.

Vzhledem k tomu, že intenzita přihlašování práv duševního vlastnictví je na nižší polovině zemí EU-27, mohou **české podniky** vlastnit méně formálních práv duševního vlastnictví, která mohou sloužit jako základ pro financování podporované duševním vlastnictvím. Rámec pro zveřejňování informací může těmto podnikům pomoci identifikovat a sdělit veškerý relevantní nehmotný majetek – nejen registrované duševní vlastnictví – ve formátu použitelném pro finanční subjekty, což malým a středním podnikům umožní přístup k systému s nízkými náklady a vytváření standardizovaných výstupů, které lze opakovaně použít v různých kontextech financování.

3.2 Priorita 2: Přiřazení důvěryhodné hodnoty duševnímu vlastnictví

Finanční instituce musí duševnímu vlastnictví přiřadit věrohodnou ekonomickou hodnotu předtím, než jej zahrnou do rozhodnutí o financování. Evropská architektura oceňování sladěná s mezinárodními oceňovacími standardy (IVS) by měla zahrnovat společné zásady a dokumentační standardy, provozní pracovní postupy, jejichž výsledkem budou výstupy připravené k financování, a pokyny pro konkrétní odvětví. Realizace této architektury vyžaduje specializované institucionální kapacity na evropské úrovni, rámec pro odbornou přípravu a certifikaci odborníků v oblasti oceňování a cílené dotační programy, jako je grantový program Evropské komise realizovaný EUIPO – Fond pro MSP, který má zpřístupnit oceňování malým a středním podnikům.

Ačkoli je intenzita přihlašování duševního vlastnictví v **České republice** pod mediánem EU, věrohodné ocenění existujících aktiv duševního vlastnictví je stále důležité – zejména pro malé a střední podniky, které se snaží prokázat ekonomickou hodnotu svých nehmotných aktiv. **České** firmy mohou těžit ze standardizovaných modulárních přístupů architektury na úrovni EU, které byly vyvinuty a otestovány na trzích s větším objemem transakcí v oblasti duševního vlastnictví, což snižuje náklady na oceňování na míru a zvyšuje důvěryhodnost.

3.3 Priorita 3: Využití hodnoty duševního vlastnictví při poskytování úvěrů

Dokud nebude vybudována dostatečná důvěra v aktiva duševního vlastnictví, musí nástroje pro sdílení rizika překlenout propast mezi konzervativní logikou rizika a širší inovační hodnotou, kterou signalizuje zveřejnění a oceňování. Konkrétní nástroje

---

¹ Údaje o intenzitě přihlašování duševního vlastnictví vycházejí z údajů EUIPO a EPO – ochranné známky EU, zapsané průmyslové vzory Evropské unie a evropské patenty podané evropskou cestou. Nejsou zachyceny registrace provedené výhradně prostřednictvím národních úřadů duševního vlastnictví; zahrnutí údajů o národních přihláškách může ovlivnit pořadí zemí.

zahrnují: **produkty úvěrových záruk zaměřené na úvěry kryté právy duševního vlastnictví**, účelové **veřejné půjčky proti zástavě práv duševního vlastnictví a produkty pojištění duševního vlastnictví, které kryjí rizika**, jako je porušení práv, vymáhání nebo selhání. Úvěry zajištěné zárukou využívají rizikové váhy ručitele namísto zástavy, čímž se podle obezřetnostních bankovních pravidel výrazně snižuje kapitálová zátěž. Nástroje pro sdílení rizika poskytují institucionálním investorům a bankám bezpečný vstup do financování založeného na duševním vlastnictví, zatímco trh dozrává.

Intenzita rizikového kapitálu řadí **Českou republiku** do dolní poloviny EU-27, což naznačuje relativně řídký podnikatelský ekosystém s omezeným tokem transakcí a menším počtem kanálů, kterými se rizikový kapitál dostává k inovativním firmám. V této souvislosti je obzvláště důležité budování finanční infrastruktury podporované duševním vlastnictvím: může pomoci vytvořit nové cesty, kterými se kapitál dostane k firmám bohatým na duševní vlastnictví, které k němu v současné době nemají přístup.

Omezená domácí institucionální kapitálová základna znamená, že se **Česká republika** musí spoléhat na přeshraniční mobilizaci kapitálu, aby získala přístup k institucionálnímu financování investic náročných na inovace. Program reforem SIU je také navržen tak, aby se časem rozšířily domácí penzijní fondy a postupně se posílila institucionální kapitálová základna zevnitř.

Vysoká míra úspor ukazuje na značnou zásobu domácího kapitálu domácností. Prostřednictvím Evropské unie úspor a investic by část těchto úspor mohla být přeměrována z vkladů s nízkým výnosem do produktivních investičních nástrojů – včetně úvěrových nástrojů s podporou integrovaného kapitálu a fondů rizikového kapitálu.

Celkově je **finanční pozice České republiky** nerovnoměrná: míra úspor domácností ve výši 19,5 % je nad průměrem EU, což představuje potenciální zdroj domácího investovatelného kapitálu, ale institucionální kapitálová základna je omezená. K nasměrování těchto úspor domácností do dlouhodobějších investičních nástrojů krytých duševním vlastnictvím jsou zapotřebí zprostředkovatelské nástroje na úrovni EU, protože samotný domácí penzijní kapitál k ukotvení širokého finančního trhu krytého duševním vlastnictvím nestačí.

V tomto prostředí financování, kde je rizikový kapitál vzácný a institucionální kapitál omezený, čelí **české podniky** značným omezením. Nástroje pro sdílení rizika jsou přímými pomocníky: tím, že absorbují část úvěrového rizika spojeného s úvěry zajištěnými duševním vlastnictvím, snižují práh, při kterém jsou banky ochotny přijmout duševní vlastnictví jako záruku, a uvolňují tak úvěry pro podniky s bohatým duševním vlastnictvím, které by k nim jinak neměly přístup. Tato funkce snižování rizika je důležitá zejména pro malé a střední podniky, jejichž hlavní aktiva jsou nehmotná.

3.4 Priorita 4: Vytvoření důkazní základny

Finanční subjekty nemohou posoudit riziko bez standardizovaných a dostupných údajů. Jsou zapotřebí čtyři opatření: vytvořit cílený rámec požadavků na údaje, propojit

stávající soubory údajů (registry duševního vlastnictví, obchodní registry, záznamy o záručních programech), vytvořit soubor údajů o transakcích respektující soukromí prostřednictvím partnerů nástroje a vytvořit centralizovaný rejstřík příslibů duševního vlastnictví. Důkazy o transakcích ze záručních programů se vracejí zpět do oceňování a zveřejnění informací, čímž se vytváří samopodporující cyklus zlepšování.

Podprůměrná intenzita podávání přihlášek v oblasti duševního vlastnictví v kombinaci s omezenou aktivitou v oblasti rizikového kapitálu zanechává **v České republice** slabou domácí základnu transakcí souvisejících s duševním vlastnictvím. Bez údajů o míře vymáhání, výsledcích selhání a transakčních nákladech přetrvávají konzervativní předpoklady jako racionální vyjádření – brání však rozvoji trhu. Čtyři výše uvedená opatření týkající se údajů mají pro **Českou republiku** zásadní význam :protože infrastruktura by shromažďovala důkazy ze všech 27 členských států, **české finanční** instituce by mohly čerpat z údajů o transakcích shromážděných na trzích s vyšší aktivitou v oblasti duševního vlastnictví.

3.5 Priorita 5: Posílení koordinace

Životní cyklus vyvinutý v rámci priorit 1–4 vyžaduje koordinační funkci pro udržení kvality, konzistence a využití ve všech členských státech. Specializovaná **institucionální koordinace by mohla** pomoci při zveřejnění aktiv duševního vlastnictví prostřednictvím programů EU, jako je Fond pro MSP a služby předběžné diagnostiky v oblasti duševního vlastnictví, s cílem koordinovat kontrolu kvality a screening, podporovat sblížování oceňovacích postupů a usnadnit strukturovaný dialog mezi finančními institucemi, odborníky na oceňování a národními úřady pro duševní vlastnictví. Bez posílené koordinace hrozí, že připravenost vybudovaná prostřednictvím prvních čtyř priorit zůstane roztržštěná.

Koordinační funkce by navíc podporovala vývoj digitálních nástrojů, které by pokrývaly celý životní cyklus financování založeného na duševním vlastnictví – od zveřejnění a oceňování až po posuzování rizik a shromažďování důkazů. Pro **Českou republiku** by tento institucionální rámec znamenal převod odborných znalostí, standardů a provozních kapacit z vyspělejších trhů, což by urychlilo připravenost ještě předtím, než budou všechny potřebné kapacity vyvinuty na domácím trhu.

Tato poznámka pro jednotlivé země byla vypracována v rámci výzkumného projektu EUIPO o financování duševního vlastnictví v Evropě. Zdroje dat: WIPO Global Innovation Index 2025; Eurostat; Evropská komise, EUIPO, EPO, Světová banka, Crunchbase, European Innovation Scoreboard 2025; OECD Global Pension Statistics 2024. Politický rámec vychází z dokumentu „IP-Backed Finance in Europe: State of Play and Future Perspectives. Towards a Functional European IP Finance Market.“ (EUIPO, 2026).